

Pleseň zemiaková na rajčiaku (*Phytophthora infestans*)

Pleseň zemiaková na rajčiaku predstavuje v podmienkach Slovenska jednu z **najnebezpečnejších chorôb**, hneď po vírusových ochoreniach. Ochorenie sa najčastejšie objavuje na rastlinách pestovaných v uzavretých priestoroch, neskôr dochádza k napadnutiu aj v poľných podmienkach. Ochorenie má vážny dopad na úrodu, nakoľko sa prejavuje jej znížením vďaka zničeniu asimilačnej plochy rastlín. V súčasnosti je fytoftóra rozšírená vo všetkých pestovateľských oblastiach rajčiaka.

Hostiteľskými rastlinami je ľuľok zemiakový a rajčiak jedlý. Hlavnými rozmnožovacími orgánmi patogéna sú mycéliá z napadnutého sadivového materiálu zemiakov, prípadne z hlúz, ktoré prezimovali v pôde. Primárna infekcia sa na skorých odrodách môže prejavovať už v máji, prípadne v polovici júna. Rajčiaky sú infikované z napadnutých zemiakov. Pre vznik primárnej infekcie sú potrebné vhodné podmienky – teplota prostredia v rozmedzí 12 – 23°C a relatívna vlhkosť vzduchu okolo 80 %. Tieto podmienky však musia trvať minimálne 2 dni. Plody sa infikujú malými trhlinami v kutikule.

Na starších listoch si po napadnutí možno všimnúť šedo-zelené, vodnaté, neskôr šedohnedé, rýchlo sa šíriace škvrny. Vo vlhkom počasí sa na spodnej strane listov tvorí belavý porast plesne. Infekcia sa na plodoch šíri od kalicha, škvrny sú šedo-zelené a hnedé, na povrchu zvráskavené. Pod vytvorenými škvrnami je dužina plodov stvrdnutá. Pre stopku je typická tvorba ostro ohraničených hnedých škvŕn.

K preventívnym opatreniam proti šíreniu patogénu patrí striedanie plodín, vylamovanie a vyvážovanie rajčiakov, neprehusťovanie porastov, neprehnojovanie dusíkom, optimálna závlaha, odstraňovanie spodných listov a pod. Tieto opatrenia majú však uspokojujúcu účinnosť iba pri suchom a teplom počasí. Počas dlhšie trvajúcich dažďov je potrebná chemická ochrana. Od začiatku kvitnutia sa podľa poveternostných podmienok môžu aplikovať fungicídy, pričom sa odporúča striedať jednotlivé prípravky na báze rôznych skupín účinných látok. Jednotlivé prípravky sa aplikujú v 7 až 14 dňových intervaloch, v závislosti od počasia a typu prípravku.

Ing. Ivana Horváthová

ÚKSÚP - OOR

11.1. 2019